

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia.
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancați nu se
primesc. — Manuscrise nu se
retrimit.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
în Viena: M. Dukes, Heinrich
Schick, Rudolf Mosse, A. Oppel
Nachfolger; în Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein Bernat; în
București: Agence Havas, Suc-
cursale de Roumanie; în Ham-
burg: Karoly & Isenmann.
Prețul inserțiilor: o seriă
garmond pe o colônă 6 or. și
30 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 8-a o
seriă 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII

„Gazeta” iese în săptămână.
Abonamente pentru Anstro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
poștale din țară și din arară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etajul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu duse în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
său 15 bani. Așt abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 157.

Brașov, Sâmbătă, 15 (27) Iulie

1895.

Solidaritatea celor asupriți.

Brașov, 14 Iulie v. 1895

Lumea românească va fi așî, fără
îndoială, preocupată de scirea, ce a
primit-o, prin cunoscutul apel publi-
cat în foile noastre, că la 10 Au-
gust st. n. anul curent se va întruni
în Budapesta un Congres al națio-
nalităților.

Și lucru foarte firesc, ca publi-
cul nostru român să se intereseze
de o asemenea idee, de-un astfel
de pas.

Bine șcim, că mai ales dela
1879 încôce, de când — cum șicea
Mocsary — guvernul și legislațiunea
ungurească au părăsit politica inau-
gurată la 1868 față cu popóarele ne-
maghiare și au pășit pe cărarea pră-
păstioasă a maghiarisării violente, a
fost în sinul poporului nostru o idee
de predilecțiune idea apărării co-
mune a națiunilor nemaghiare în
contra povoiului amenințator.

Organul nostru, pētruns de în-
semnătatea acestei dorințe generale,
a nutrit, cu sinceritate și cu cre-
dintă pentru cauza cea mare a po-
pórelor asuprite, această idee salu-
tară și a lucrat, pe cât i-a stat în
putință, pentru realizarea ei.

Cel dintăi pas de apropiere a
Românilor de națiunile slave din
monarchiă. l'au făcut cei trei-deci
de fruntași români, cari, în tómnă
anului 1891, au vizitat esposițiunea
din Praga, Mecca Slavilor din Aus-
tro-Ungaria.

Atunci — prin primirea căldu-
rósă, ce s'a făcut visitorilor ro-
mâni din partea Cehilor — s'a ci-
mentat idea „solidarității celor asu-
priți”, adică idea conlucrării națio-
nilor slave cu națiunea română, pe
basa aspirațiunilor comune de liber-
tate și independență națională.

Atunci organul conducător al
Cehilor, constatând cu mândriă, că

„poporul boem a pășit în fruntea
reciprocității slave și a confraterni-
tății spirituale între Slavi”, a dat
totodată expresiune bucuriei, că și
Români, cari stau afară de cercul
slavic, și cari „se află în Transla-
tania în aceeași stare umilită și chi-
nuită, în care ura națională bucuro-
ar voi să prăvălescă în Cislaitania
și pe națiunea cehă” — sunt incli-
nați a întinde mâna națiunilor slave,
întru cât solidaritatea acestora nu
nisuesce, decât la libertatea și la
egala îndreptățire națională a tuturor
popórelor între marginele monar-
chiei habsburgice.

În urma acestei vizite române,
deși acesta nu s'a întreprins în numele
națiunii séu al partidei naționale
române, ci numai spontan, ca o
manifestațiă a opiniunii publice din
sinul Românilor asupriți din partea
de dincóce a monarchiei, — orga-
nul nostru a fost în plăcuta pozițiă
de a constata la rëndul séu, că pri-
mul pas de apropiere și de înfele-
gere între Români și popóarele slave
ale monarchiei, s'a făcut. Tot odată
și-a manifestat dorința, să se reali-
zeze ceea-ce a exprimat „Narodny
Listy” șicând:

„A ne înțelege și a ne sprijini
„între olaltă, acesta să fiă în timpul
„serios de față devisa tuturor națio-
„nilor asuprite din monarchiă, a ce-
„lor slave, ca și a celor neslave“.

Cu mahnire am esperiat atunci,
că unii confrăți ai noștri au desapro-
bat pasul întreprins de cei trei-deci
fruntași români, cari s'au dus la es-
posițiă din Praga, susțiind între al-
tele, că noi Români nu putem merge
cu Slavii, ci numai cu Germanii.

Acestor confrăți însă li-a plă-
cut foarte mult, când două luni în
urmă Conferența noastră națională
din Ianuarie 1892 a fost călduros
salutată, prin telegrame și scrisori,
de cătră întreaga lume slavă din mo-

narchiă, drept dovadă a puternicului
interes, ce s'a deșteptat la Slavi pen-
tru marea idee a solidarității celor
asupriți.

Cei-ce ne combăteau la 1891,
și-au schimbat gândul în urmă, con-
vingându-se de rătăcirea, în care au
fost, și precum ne spune apelul, ce
l'am publicat în numărul nostru de
alaltăieri, unii din ei au conlucrat
chiar la 1893 pentru realizarea ideii
de cooperare a Românilor cu popórele
slave din monarchiă.

Congresul convocat pe ziua de
10 August n. anul curent la Buda-
pesta este prezentat în acel apel, ca
un rezultat al tratărilor inițiate la
1893 în Viena.

Nu mai trebuie să spunem, că
însuși faptul, că naționaliștii slovaci
și sêrbi s'au declarat gata a conlu-
cra cu Români pentru apărarea co-
mună, pe temeiul unui program co-
mun, este foarte îmbucurător și de un
mare preț pentru noi.

Dér tocmai însemnătatea cea
mare a lucrului, precum și multele
și marile interese, ce sunt în joc și
cari ating în rëndul întâiu națiunea
noastră, pretind, ca pașii ce se fac
pentru realizarea planului de coali-
țiune, să fiă făcuți cu deplină serio-
sitate, cu înțelepciunea, tactul și
prevederea, ce le reclamă grava rês-
pundere față cu națiunea.

Acosta este cu atât mai vêrtos
necesar, cu cât șcim prea bine în
ce hal se află tocmai în momentele
de față partidul nostru național de-
cimat și prigunit pe tóte cărările.

Dacă și întru cât cei ce au fă-
cut pasul cel mai nou prin convocarea
unui congres al naționalităților la
Budapesta, au ținut sémă de tóte
acestea, se va vedé în curênd.

Noi, sinceri fiind, trebuie să mărtu-
risim, că n'avem încă nici o știință
despre pregătirile ce s'au făcut și
se fac în meritul lucrului.

Cei ce au inițiat și adunarea
trecută dela 28 Noemvre în Sibiiu
ne spun în organul, lor, că „lucra-
rile sunt binișor înaintate”; că „con-
gresul se va găsi în fața unui ma-
terial discutat de reprezentanții na-
ționalităților în patru întruniri de
importanță”; că „acest material va
servi ca temei pentru discusiunea
programului definitiv, ce se va al-
cătui”; ne spun, că „în curênd spe-
rêză, că vom cunósce cu toții foarte
bine acest material”; în fine ne mai
spun, că „pentru a duce la capêt
aceste lucrări, bărbații de încredere
ai partidului național și chiar și
alții, cari nu mai posed încrederea lui,
vor fi chiămați să ia parte la ele.“

Tóte aceste ni-le spun iniția-
torii, lăsându-ne deo-cămdată în cea
mai mare nedumerire, că în ce tre-
buie să ne încredem, orî se nu ne în-
credem.

Noi la rëndul nostru, consciii de
gréua noastră misiune publicistică și
stând așî, ca și totdeuna, la înăl-
țimea marilor și salutarelor idei,
ce-au condus și conduc pe bărbații
noștri sinceri devotați causei națio-
nei române, nu putem decât să do-
rim, ca ceea-ce se face și se lucrêză,
să iêsă numai și numai în favorul
marilor interese ale solidarității ce-
lor asupriți.

Pacea „asigurată“.

Lumea politică și diplomatică
dă mare însemnătate vizitei, ce a
făcut-o cancelarul german, prințul
Hohenlohe, Majestății Sale monarchu-
lui nostru în Ischl. Vizitei acesteia
i-se da la început caracter absolut
personal, acum însă oficiósă „Ham-
burger Correspondenz” recunósce, că în
audiența acesta a venit în discusiune
actuala situațiune politică, care în

FOILETONUL „GAZ. TRANS“

Asasinarea lui Carnot.

Impresiunile unui martor.

(Fine.)

Tótă lumea a putut să cetêscă în
diare descrierea atentatului. Eu o reafu
în notele mele adunate chiar din gura pri-
marului.

Acosta este înspăimântător, d-le, în-
spăimântător, însă ca o fatalitate, repeți
doctorul Gailleton. Stam în landau în fața
președintelui Republicei. Celelalte două lo-
curi erau ocupate de generalii Vorsin și
Barins. Cortegiul se îndrepta spre teatru,
în mijlocul unei mulțimi entusiaste, ale că-
rei aclamațiuni nu mai încetau. Ei! da,
un succes fără precedentă. Sosirăm la drépta
înălțimei creditului, Lyonnains, — știți, că
acostă casă se află între două strade, — se
produse un curent prin mulțime, landaul
se oprî. Calul oficerului de cuirassier, care
se ținea la ușa din drépta, genêză pe d-l
Carnot de a saluta. Președintele face un
seam, oficerul își retrage calul.

Ca și când n'ar fi așteptat, decât mo-
mentul acesta, un individ, care ținea în mână

un buchet mare, se avêntă în primul rënd
al spectatorilor. El își întinse brațul în
landau, pentru a-l pune pe genunchii șe-
fului statului. Eu îl las să facă, căci nu
văqui arma teribilă ascunsă sub buchet.
Caserio, pentru-că acesta era, lovesce pe
președintele și din nenorocire lovitura acesta
a corêspuns cu o mișcare înainte a cailor
și a trăsuri. Ast-fel președintele a fost
străpuns de pumnalul asasinului.

D-l Carnot scóse un țipet înăbușit.
Eu cređui, că e o lovitură de pumn în
pept, dată fără de voiă de omul cu bu-
ohetul, și strigai deci: éta un om brutal!

Înțelegi, nu e așa? Mă uitai la pre-
ședintele, al cărui cap era rêsturnat pe
manta. Imi închipuesc, că este o slăbiciune
din cauza căldurei. Mă încercai, să-i desfac
vesta. Mi-se umplură mânilor de sânge și
aflai de buștura căscată a ranei, în care
asasinul și-a lăsat arma. — — — — —

Președintele a fost transportat la pre-
fectură. Nu se șcie pentru ce. Putea foarte
bine să rămână la palatul Bursei, séu să
fiă pearsat în cea dintăiu casă. Gândiți-vé,
că prefectura se află de partea cea-laltă a
Rhonului, la 1500 metri de locul atenta-

tului, unde a fost dus rânitul în galop, și
clătînările trăsuri de sigur, că au con-
tribuit mult la curgerea sângelui.

Escelentul meu confrate, d-l Ch. For-
mentin, mi-a dat aceste detalii. El se
află pe marginea landaului, în care duceau
pe Carnot, rânit. Un alt țarist, d-l Perrot,
se afla asemenea acolo. Formentin și Perrot
colaborau la diarele de séră, și prin urmare
n'aveau ce căuta în acostă oră la telegraf.

Vêdurăm trecênd landaul presidențial
prin piața Cordeliers. Eu dișei cătră Perrot:
„Ce e acosta ce trece? Nu e lucru na-
tural!“

Perrot privind, scóse un strigăt: „Pre-
ședintelui îi este réu!“ El vedé capul lui
Carnot rađimat de manta. Trecem prin
mulțime și printre caii cuirasierilor, cari
ne opresc, agenții ne împedecă, noi ne ba-
tem cu ei, fără ca să încetăm de a galopa
după trăsuri. Și fiind-că eram bine îmbră-
cați și protestam cu energiă, deciseră să
ne lase a alerga, spre satisfacțiunea noastră,
și după un pătrar de oră ajungem, abia
rêsufiând, la prefectură, unde trecurăm
peste grilaj în același timp cu rânitul,
colonelul Chamoin, Perrot, eu și încă o
altă persoană.

Am dus pe rânitul în apartamentul
sêu și l'am pus în pat. D-l Carnot era rece,
ca marmura. Îl credeam mort. El nu dete
semne de viêtă, decât mai târđiu, sub
prima lovitură a instrumentului chirurgului
Poncet, șef de l' Hotel-Dieu. Începú să
gémă: „Ah, cât sufer! Ah, cât sufer. Doc-
tore, imi faci réu. Ești îndată la sfirșit?“
Am transportat pe președintele pe o pe-
rină de trăsură, l'am desbrăcat cu totul,
nelăsându-i, decât pantalonii séi de pânză
fină și ciorapii de mătasă...

III.

De câte-ori voiți fi făcut drumul în-
tre prefectură, situată în cartierul dela Gui-
llotiêre și biroul telegrafic din strada dela
Barre, piața Bellecour, mi-e imposibil să-mi
aduc aminte....

Mă ved, într'un moment dat, lângă
grilaj între patru séu cinci sergenți de oraș,
cari refuseră a mă lăsa să intru. Trecui
peste ei, ca prin vis, strigându-le, că D.
Carnot e unchiul, și că am sosit dela Paris,
ca să-l ved înainte de mórte, că-i fao res-
ponsabili pe ei, decă sosesc prea târđiu.

Étă-mé în culoarele prefecturei. Pe ce
pórtă se intru? Trecui prin pórtă de onóre,
fără ca să mă vadă. Mă acăț de primul

unele privințe este supărătoare pentru Austro-Ungaria.

Despre audiență a apărut și un comunicat oficial în „W. Allg. Ztg.“, care este din cuvânt în cuvânt următorul:

De sigur nu se poate considera, ca un simplu act de curtoisie faptul, că cancelarul german, prințul *Hohenlohe*, a vizitat pe monarohul *Francisc Iosif* în Ischl, și care l'a primit într-o lungă audiență. Prințul *Hohenlohe*, care își petrece vacanța de vară în Ausse, nu și-a întrerupt pe deplin activitatea oficială, ci conduce o parte a afacerilor chiar și în decursul congediului, spriginit de consilierul de ambasadă *Limdenau*. Evenimentele bulgare din urmă au creat o situație, în vederea căreia o foie din loc, nu fără ore-care îndreptățire, își exprimă mirarea, că ambasadorul german din Viena, contele *Eulenburg*, nu s'a reîntors numai decât din concediu la postul său. De fapt fiă-care a trebuit să ajungă la convingerea, că continua atingere între politica austriacă și germană este de însemnătate tocmai în cestiunea bulgară și pentru interesul păcii lumii, și că absența ambasadorului în ast-fel de timp dela postul său, face să ne îndoim peste tot în activitatea lui. Visita cancelarului german la curtea din Ischl însă face să se resfire ori-ce îngrijiri și să se presupună, că s'au luat toate măsurile prin reprezentanții diplomației din Sofia.

Comunicatul acesta are aerul de-a marca situația politică europeană, ca fiind liniștită și pacea asigurată. Inse graba cu care oficiile fac ast-fel de declarațiuni, indică tocmai, până la un punct ore-care nestabilitatea și nesiguranța situației.

Mișcarea macedonă.

Constantinople, 24 Iulie.

Teatrul principal al operațiunilor bulgare este Perimdagh.

Principala bandă, comandată de *Mitrov*, se compune din mai multe sute de oameni armați cu puști *Henry Martini*; este evident, că ei sunt comandați în mod militar.

Dilele trecute s'au produs mai multe ciocniri între insurgenți și trupele turcesci. Acestea au avut mai întâiu dificultăți mari, din cauza terenului muntos, deci s'a trimis un batalion dela Serres și un altul dela *Doiron*, ca întăriri. S'a trimis și un regiment dela *Ianina* la *Kosovo*.

Cercurile turcesci asigură, că trupele au reușit în toate ciocnirile și speră o pacificare repede.

Sofia, 24 Iulie.

Scirile dela graniță anunță, că în ultimele zile numeroși insurgenți fugiți se

întorc în Bulgaria într-o stare proastă. Unii dintr'ênșii sunt chiar răniți. Ei sunt îndată desarmați și depărtați dela graniță. Șapte dintr'ênșii au sosit la Sofia și au fost expediați în interiorul țării; ei au declarat, că cea mai mare parte a bandelor au fost bătute de trupele turcesci. După informațiunile din sorginte privată, cea mai mare parte a fugarilor ar proveni din banda cea mare, care acum cât-va timp a raportat un succes asupra companiei turcesci, pe care au distrus-o. Dér de atunci banda ar fi fost încunjurată de trupele lui *Soleiman pașa* și împărțiată.

Diarul „*Fremdenblatt*“, organul ministerului de externe din Viena, primesce de la corespondentul său special, trimis la Sofia în urma asasinării lui *Stambulow*, depeșile următoare cu privire la evenimentele din Macedonia:

Aci — la Sofia — domnesce o viață neobișnuită. Duminecă după amiază s'au adunat în strada gării mai multe sute de oameni în diferite costume orientale. Erau lucrători macedoneni, agitatori și conducători ai mișcării, veniți din toate părțile țării. Aceștia au comunicat nouilor tovarăși de luptă parola. Trupa cea mare se îndreptăză către Macedonia, natural în mod rășleț, dér la urma urmelor ei se vor rășii. Este sigur, că cu totă afirmațiunea contrarie, mișcarea crește.

Acum vre-o două săptămâni actualul consul general al Austriei la Sofia, baronul *Hönig*, s'a prezentat la primul ministru *Stoilow* pentru a i vorbi în numele guvernului său în afacerea Macedoniei. Imediat după aceasta a venit și reprezentantul Angliei, d. *Nickolson*, pentru același scop.

Cu altă ocazie, pe când acești doi diplomați se aflau în aceeași afacere la d. *Nacevici*, ministrul de externe al Bulgariei, s'au asociat la demersul lor și agenții diplomației ai Germaniei și Italiei.

Ei au comunicat guvernului, că e răspundător pentru cele ce se petrec la granița bulgară și că trebuie să ia măsurile cele mai energice. Bulgaria se poate bizui pe interesul și simpatia puterilor europene numai cât timp va fi un centru de liniște și ordine în Balcani, și va pierde ori-ce simpatie îndată ce se va dovedi, că este un rocar de disordine. În cazul unei complicațiuni, Bulgaria ar rămâne izolată și nu va primi aici un sprijin dela vr'o putere.

Câteva zile mai târziu gerantul agenției franceze a adresat guvernului bulgar o scrisoare cu același conținut.

După acest demers comun pareă, că guvernul ia lucrurile în serios: trimise un escadron la graniță, mai mulți insurgenți fură arestați, câte-va bande mici fură risipite, etc.

Energia guvernului bulgar s'a manifestat însă mai bine numai după primirea deputațiunii bulgare de către prințul *Lo-banow*, care s'a exprimat în același sens, ca și celelalte puteri.

SCRIRILE ZILEI.

— 14 (26) Iulie.

Esces de zel „patriotic“. Foilor ungueresci li-se telegrafiază din *Boroșineu*, că gendarmeria din acest oraș „a făcut o perchisițiă domiciliară fericită în locuința învățătorului valach *Petru Costin din Moroda*“. Dér audiți numai ce fel de perchisițiă: „Perchisițiă s'a făcut în răstimpul cât a petrecut acest învățător la eseroiți de arme la *Oradea-mare*. S'au aflat în locuința lui nisece poesii „antimaghiare“ subscrise de respectivii autori. Două poesii le-a scris însuși *Petru Costin*, iară a treia e de dasoălu *Potz (?) Bocu*. Poesiile se ocupă cu *Lucaicu* și cu *Rățiu*. Ele au fost confiscate, dimpreună cu nisece diare oprite din *Bucureșci* și nisece cărți de cuprins „agitaric“. S'a făcut totodată arătare judelei de instrucțiă din *Arad* contra notarului adjunct din *Pancota*, *Moise Ardelean*, care a fost luat la ochi de gendarmeria pe baza unor epistole aflate la *Petru Costin*. — Măi, măi! Maghiarii vr'eu să serbeze milenul mâne, poimâne, și în zelul lor slusbașii statului deschid ușile învățătorilor și pătrund în absența acestora prin case! Acest lucru se poate numi simplu: ticălos.

Contele *Goluchowski* la *Ischl*. Contele *Goluchowski* a plecat la *Ischl*, pentru a supune *Majestății Sale*, raportul său asupra afacerilor curente.

O nouă ordinațiune. În curând va apăre încă o ordinațiune a ministrului de interne, care — după cum se spune — va fi un apendice întregitor la esecutarea legii *matriculelor de stat*. Va privi adecă edarea atestatorilor celor pensionați etc. Este cunoscut, că până acuma astfel de atestate erau făcute de preoții respectivi; de aici încolo conducătorii *matriculelor de stat* vor trebui să se îngrijescă și de acestea.

Dreptul de „veto“ la alegerea papei. „*Gazetta Piemontese*“ anunță, că *Papa* a făcut pași în direcțiă, ca să casseze dreptul de „veto“ al Austro-Ungariei, Francei, Spaniei și Portugaliei în conclavă, drept, pe care de altcum nu și-l'au eseroit de mult.

Budapesta și milenul. Cetim în „*Magyarország*“: Cu posta de aț am primit o epistolă de următorul cuprins, venită dela o societate constătătoare din mai mulți indiviți: „Toate firmele și inscripțiunile streine, nemaghiare (*Etablissement, Herrenschneider* etc.) le vom da jos cu vorbe bune seu

prin cursă. Acest lucru îl vom începe cu 1 Ianuarie, dând voia până atunci, ca ori cine să facă acest lucru de sine“. Mișcarea e până acuma, — dice „*Magyarország*“, — anonimă, dér sperăm, că acuși vom pute sci și numele și mijlocele „legale“, cu cari se va pucece la îndeplinirea dorinței, ca inima Maghiariei, *Budapesta*, să fiă inimă nu numai în privința firmelor, dér mai vartos în privința țării spiritului național. — Până aici „*M-g.*“. Că ce isprăvuri va face numita societate „prin curse“, nu soim încă; ceea ce scim pozitiv e, că: *Budapesta* de present numai maghiară nu e, fiind-că $\frac{3}{4}$ părți din locuitori vorbesc limba germană, fără de a-și sfărma cât de puțin capul, că ea ar trebui să fiă „inima Maghiariei“. Halal de mileniu!

Legătură telefonică între *Budapesta* și *Asia*. După cum este informat „*Magyarország*“ s'au început negocieri pentru construcțiunea unei linii telefonice, care ar trece dela *Budapesta* prin *Belgrad, Niș, Sofia, Filipopol și Adrianopol până la Constantinopol*. Lucrul nu se pare chiar imposibil, cu atât mai vartos, că autoritățile maghiare și serbe au făcut deja pact, ca între *Budapesta* și *Belgrad* să se construescă telefon. De altă parte și autoritățile competente serbe și bulgare au primit idea în principiu și așa mai restăză dă a numai consimțământul ministrului de comunicațiă turcesc. Decum va se realizăză acest plan, va fi adus în legătură cu *Viena* și cu *Berlinul*, în care cas această linie va fi cea mai lungă din lume.

Francesii și anul 1870. Din *Berlin* se telegrafiază, că *Francesii*, cari petrec acolo, vor să serbeze amintirea anului 1870 prin încoronarea mormintelor ofițerilor franceși, cari au murit pe pământ german, ori au ajuns în captivitate.

Statua *Garibaldi*. În 20 Septembrie se va desvili în *Roma* statua lui *Garibaldi*. Vorbirea comemorativă o va ține ministrul-președinte *Crispi*. Părechia regală și corpul diplomatic vor asista la serbare.

Concert. Duminecă în 28 Iulie n. va concerta capela oășenescă în grădina hotelului *Central Nr. 1*. Fiind timpul netavorabil, concertul va fi în sală.

Congres internațional contra beăturilor spiritose. Al cincelea (V) congres internațional contra beăturilor spiritose se va ține anul acesta dela 20—22 August în *Basel*. Scopul congresului este tractarea — esoludând ori-ce afaceri politice și religioase — abuzurilor ce se comit cu astfel de beături, precum și modalitatea prin care s'ar pute pune frâu acestei patimi grozave. Pot lua parte și cei ce consumă beături spiritose mai cu măsură, și preste tot mai

etagi, ca să caut apartamentele. Întru în imensele saloane de primire, absolut gôle. Nimenea nu era, ca să mă impedece. Mă cobor, pe o altă scară, mă rățăcesc prin o seriă de coridore și ajung în fine în anticamera președintelui.

Soneriile electrice vibrau cu pasiune, ofițeri apăreau și dispăreau.. Vădăi trecând un servitor, purtând într-o corfă hainele pline de sânge. Ne arată marele cordon al legiunei de onore străpuns de lovitura cuțitului, o stofă glorioasă, care pare, că venea de pe câmpul de bătăe...

Un tiner, cu figura energică, cu barba ascuțită, cu părul bine periat, ese din camera mortuară încungiurat de cinci seu șese chirurgi militari în mare ținută. Acesta e *Poncet*, întrepdul practician, care i-a asupra-și o teribilă responsabilitate.

Îi string mâna din toate părțile. El nu-și poate rețină lacrimile.

— Acest sorman president! a suportat operațiunea cu un curagiu eroic. Nu l'am adormit. N'am putut. E un stoic, un bărbat de ai lui *Plutarch*; și n'am vădăut pe niminea suferind cu atăta resignațiune.

Toți din toate părțile făcură observa-

țiune asupra coincidenței fericite, care i-a permis chirurgului să alerge la prima chiămare, și adauseră, că acesta e o șansă.

— Ah, șansa mea, îi întrerupse doctorul *Poncet*. Voiți să vă arăt șansa mea? Nu veți vorbi în diarele vörstre, hm? N'are o importanță reală. În fine, între noi fiă dis, d. *Carnot* mă va decora mâne dimineță. Da, când va visita hotel de *Dieu*. Ei bine, etă decorațiunea mea!

Și cu un suris trist, d. *Poncet* ne arăta cămașa sa plină de sânge.

Suntem vre-o trei-deci de diariști în jurul unei mese. Biroul telegrafic e păzit milităresce, din cauza consulului italian, care locuesce într-o casă vecină. Depeșile noastre, espedate în neliniștea primei ore, ne lasă în reflecșiunile cele mai triste. Mă gândesc la *Paris*, la lovitura de trăsnet, ce o va pricinui această scoire pe bulevard. Și imaginea contra loviturii acestui asasinat italian, la *Marsilia, Toulon, Nizza*, în tot locul, unde certele franco-italiane sunt acute. Ascult cu atențiune... Este ore sgomotul patrulelor de cuirasieri și de vênători? Văd prin ferestră o companie de infanteria, defilând în ținută de campaniă?

Demonstram confrăților mei, că ora supremă a sunat, că mâne dece consuli italieni vor fi răniți greu, că *Francia* nu va mai face scuse, că acesta este rășboiul...

Intr'aceea intră doi camarădi. Ei vădăură pe *Caserio*. Îi întreabai de colorea părului său.

— Brun! îmi dișe unul.

— Blond! îmi răspuse celalalt cu aceea-și energiă.

Era imposibil să fiă de acord.

După dece minute, culoarele prefecturii sunt gôle: în tăcere trece câte-un suspin îndepărtat, înăbușit de păreții tapetați; desnodământul fatal se apropia; deja mörtea plana asupra casei; suflarea ei de ghiștă ne pătrundea.

Nu mai puteai să ajungi în anticamera apartamentului. Mă cobor pe scări. Rățăceam la întâmplare. Audi nisece pași.

Un ușier cu livrea de argint se apropia, urmat de un om în negru, ținând o luminare de cêră; apoi, ca într-o dramă de a lui *Victor Hugo*, defilă cu majestate archiepiscopul de *Lyon*, purtând stântul m'r...

Vicarii generali îl însoțiau. *Monsgr. Conllie* îmbrăcase vestmintele sacerdotale: își tira pe tapet pulpana hainei sale și crucea pastorală strălucese pe peptul său. La lumina făcliilor de cêră, figura și mânilor sale sêmăneau cu cêra, așa erau de palide... o ușă se deschide, o perdea se ridică, aparițiunea a dispărut!

Acesta este ora rugăciunilor din urmă. Tôtă copilăria mea catolică mi-se arată la suprafața sufletului meu, mă gândesc la părinții, pe cari i-am pierdut, la tatăl meu, la buna și sânta mea mamă, la preotul bătrân, care le-a dat ultima ungere. De astă-dată inima mea se înmuia, lacrimi ferbinți îmi curgeau din ochi și eu plâng, plâng, ca un copil.

Ora una, fără un pătrar. Înaintea biroului telegrafic mă preumblam cu capul gol, privind fără să voesc plutonele de soldați aședate la estremitatea stradei dela *Barre*.

Sosind la prefectură, amicii și confrății mei *Bertol-Graivil* dela „*Echo de Paris*“, *Emile Landrodie* dela diarul „*La Paix*“, aduceau ultimele sciri.

Bertol-Gaivril mă strinse de mână și

vărtoșii cei ce se rețin cu totul. Sunt escluse peste tot din discuție vederile, ce se ocupă cu lățirea și vinderea astor fel de băuturi.

Programa gimnasiului din Beiuș.

Din „Programa gimnasiului superior gr. cat. și a școlii normale din Beiuș pe an. școl. 1894—95, redactată de Ioan Butean, director și profesor“, estragem următoarele:

La gimnasiu au funcționat următorii profesori: Ioan Butean, tot-odată și director; Cor. Ardelean, Victor Borlan, Teod. Buic, Ant. Csighi, Vas. Dumbravă, Nic. Fabian, Fr. Farcaș, Dem. Fekete, I. Fersigan, I. Kéri, G. M. Marinescu, Dr. Fl. Stau, Vas. Ștefănică. Total 14, dintre cari 10 ordinari cu drept de inamovibilitate. Catechet pentru elevii gr. or.: protopresbiterul Vasile Papp; au mai fost alți 3 catecheți pentru elevii neromâni.

Elevi imatriculati: 345, mai puțin cu 27 ca în anul de mai înainte. După religie: greco-cat. 127, gr. or. 138, rom.-cat. 24, ev.-reformați 5, israeliți 23. După naționalitate: 265 români, 52 maghiari (născuți și făcuți). Sciu vorbi numai românește 36, numai ungurește 33, ungurește au știut 281.

Ōre de învățământ în toate 8 clasele 232, dintre cari cele mai multe, anume 42, le-a ocupat limba latină, apoi 28 limba maghiară, 17 limba română etc.

Din poruncile Direcțiunii superioare ungurești însemnăm: Oprirea de-a se întrebuința manualul „Compendiu de Geografia universală de Teodor Ceantea“; Impunerea de-a se opri „lățirea între studenți a unor scripte seu tipărituri, cari laudă pe martirii români și provocă la invidia tuturor Românilor“; Inviațiunile cu privire la redactarea raportului școlastic pentru mileniu; Recomandarea de-a se procura pentru bibliotecă „Ungaria“, redactată de Moldovan Gergely etc.

Societatea de lectură, care înainte fusese condusă de d-l Vas. Ștefănică, a avut anul acesta ca conducător pe d-l prof. Ión Kéri. Ea a avut 49 membri, a ținut 19 ședințe ord., 2 estra-ordin. și 3 festive, dintre cari la una a asistat, pe lângă un public foarte numeros, și I. P. S. S. episcopul Mihail Pavel.

Internatul Pavelian, înființat din liberalitatea episcopului Pavel, a adăpostit în acest an școlar nu mai puțin ca 96 studenți, dintre cari 18 gratuit, 44 cu taxa întregă de 12 fl. la lună, ér restul cu taxe mai moderate, 16 chiar numai cu jumătate taxă, adică cu 6 fl. pe lună.

Visitațiunile. Înalt Prea Sântia Sa părintele Episcop și patron al acestui gimnasiu, Mihail Pavel dela Oradea-mare, a cercetat în cursul anului de patru-ori gimnasiul, vizitând toate clasele gimnasiului și

cu o voce înecată de lacrimi își dăse simpu:

— Mort!

Și Landrodie repeți:

— Mort!

Rēmăserăm o minută tăcuți, ca și amorțiți de acest cuvânt lugubru. Privii pe bătrânii mei camarazi, pe cari îi iubesc mult, pe vechii mei tovarazi de muncă, pe cei doi confratți devotați, pe cari pressa voiajului presidential îi alesese de sindici. Bertol părea, că își perde puterile. Landrodie își înecă emoțiunea, strigându-mi:

— Să mergem, scumpul meu Paul, să telegrafăm!

Mai înainte de toate suntem diariști! Făcui o sfortare violentă asupra mea, și două minute după aceea trimit celor trei milioane de cetitori ai mei această depeșă laconică:

„D. Carnot e mort, președintele Republicii a răposat“...

Doi-deci și cinci de linii tăiatore, cari mâne vor duce consternarea în întreaga Francie...

București.

Cornel Scurtu.

ale școlilor capitale sub prelegeri, biblioteca, cabinetele fizice naturale, gimnastica, precum și Internatul Pavelian. A ascultat explicațiunile profesorilor și răspunsurile elevilor, ér la finea anului a asistat la esamenle publice din religie și din alte studii. — Fără de veste gimnasiul și internatul a mai fost surprins cu o vizită oficioasă și din partea directorului superior Nátáfalussy Cornel, care și-a exprimat satisfacțiunea față cu cele esperiate.

Fondul de pensiuine al profesorilor. În acest aa generosul patron al Gimnasiului, Înalt Prea Sântia Sa Episcopul Pavel, care peste o jumătate de milion fl. a jertfit până acum pentru scopuri filantropice și culturale ale diocesei sale, — a mai adaus un scump mărgăritar la coróna meritelor sale, prin întemeierea fondului de pensiuine al profesorilor dela acest gimnasiu. După ce în 1880 I. P. S. S. a sistemizat salariul directorului și al profesorilor, scoțându-i din starea nesuportabilă de până atunci, la începutul acestui an școlar bunul arhieru ia măsură, ca profesorii acestui institut, în loc de-a se face membri ai fondului de pensiuine regnicolar pe lângă cotisațiunile prescise în legea dela 1893, mai bine să întrebuițeze aceste cotisațiuni pentru înființarea unui fond separat diocesan, din care să se pensioneze profesorii. Temeliile acestui fond le-a pus însuși Înalt Prea Sântia Sa printr'un dar de 20,000 fl., la cari mai adăugându-se interesele și cotisațiunile incuse până acum dela studenți și profesori, fondul numără în prezent 22,082 fl. 77 cr. Fondul acesta e administrat de corpul profesoral.

Din Bucovina.

„Iudo! cu sărutare vinđi!“...

Am scris, cum se serbeză Sânzienele în Sucéva, multe am lăsat, pe cari le voi pune 'n cartea promisă, dér ceea ce s'a întâmplat în acest an, din cauză, că sunt prea bătătoare la ochi, le public, după cum urmază:

Am đis, că are să vină administratorul arhierdiecesei și va vedé cu ochii săi cele ce se întâmplă aici. De astă-dată am fost bun proroc, a venit, a văđut, dér nu toate, și eu, fiind-că mi-s'a đis: „decă el (Călătorescu) este un fiu adevărat al bisericiei, e îndatorat a depărta dela maicăsa ori-ce pată cauzată prin decadența altui fiu netrebnic“, — cred de datoră mea a deschide mai bine ochii părintelui administrator, apoi să scie, că Iuda cu sărutare îl vinde!

Deci a fost odată un om lăudăros și-l botéză un hătru bun de glume cu numele *strașnei*, și fiind-că îi era drag a se păuni cu pene străine, îi mai đise și *ghimpel*. Acest ghimpel,—póte vé veți aduce aminte din istoria naturală, că la capitolul „ornitologia“ este indusă o pasere, ce se chiamă *ghimpel* și-i din fire foarte prost — s'a gândit într'o đi, c'ar fi bine, când s'ar încumetri și el cu paseri de alea mari, ca astfel să trecă de ouminte între cele próste. S'a gândit, s'a nevoit, s'a încumătrit și de câte-ori face una nespălată, alérgă la cumétru să afle scăpare. Așa face ghimpelul, și cine voescé să scie cine-i cumétru, n'are decât să-i spună numele. Asta numai în trecóet, rămăia între noi, sé n'o spuneți altuia!

Mă luase gura pe dinainte, căoi dóră n'o hrănesc asurda, să fiă de ajutor și altora.

Cređuse cine-va, că locul cel mai favorabil de a-se presenta poporului, ca viitorul arhieriscop, este Sucéva și anume la Sânziene. Spre acest scop trimise pe ghimpel printre popor cu o iocónă și umbilând, pe când preoții erau în biserică, dela car la car, cu o mână arăta iocóna, ér cu alta împărtea fotografia de-ale viitorului mitropolit, care în îngâmfarea sa profanase mormintelo din cimiterul de lângă sântul Ioan, ca să aibă un drum drept dela Mitropolia la casa de tir din Sucéva. Écă ce-a făcut ghimpel și a trădat pe cumétru, cu care venise la Sucéva și care de dragul ghimpelui persecută pe un preuțel din Cer-

năuți, pentru-că acesta nu învățase în teologia despre cumetria ghimpelui.

Ghimpele, deși n'are viers melodios, a croncăni soie, și se đice, că și-a implinit pe deplin sacra misiune, împărțind stambe de ale aceluia, care măturase cu mantia scările dela regim sub cuvânt, că el are să fiă metropolit, căci este frumos la chip, ténér, dér a uitat să spună, că 'și cătrănesce barba să fiă destul de négră.

Acésta de sigur n'o scie păr. administrator, căoi nu putea umbla pe urma lui; noi însă nu l'am pierdut din ochi și l'am prins cum cu sărutare și-a vëndut pe cumétru său. Rēmăne acuma, ca păr. administrator să cunoască cine-i ghimpele și cine-i cumétru, ceea ce nu i-a face mare bătaia de cap, dér de sigur o amară decepțiune și învățatură pentru viitor.

Asta-i una și bună.

Alta asemenea acesteia este: s'a predicat românește și ce predică a fost? Predicatorul simțindu-se, cum đice Românul: „laudă-mé gură că altul nu se îndură“, a început ca preot, ba pardon ca călugăr, a scuipi foc asupra parochului, care umbla din sat în sat și învăța pe ómeni să nu bea rachiu. Urmarea a fost, că sate întregi s'au lăsat de a bea rachiu. „Deșteptarea“, điar din Cernăuți, lucra și striga, că Românii să se lase de rachiu, că-și pierd némul, moșia și legea, și poporul românesc urma povețele preoților dela sate, ale prorocului Stefan dela Mahala și ale altora, cari îi urmase lui Stefan, după ce guvernul de frică îl înrolase în armată; și acuma, când se te fălesci cu munca de căți-va ani, un rivnitor de cărjă arhierescă predică contra prorocului și voescé a-l descredita în fața lumii, đicénd, că poporul, în loc să se abată dela rachiu prin uneltirea prorocului, se revoltă contra seminției lui Israil.

Écă posnă! De ce nu ne spune în caltea așa: Măi, proștilor, nu vé abateți dela rachiu, ci vé închinați cărșmarilor lui Ițic și Moisi, căoi videți, și eu mé trag din seminția cărșmarilor și de aceea, că 'n mintea mea numai gheșefturi se urzesc, am fost chiar la Ierusalim.

Aici am slujit de-a valma cu preasântitul patriarh Hierasius și, pe când slujiam în điaua de Crăoiun, precum am și trimbițat prin gazete, mé páli un dor de-a înșfăca cărja arhierescă și de nu-mi închipuim, că patriarhul din Ierusalim este mai caelic decât metropolitul din Cernăuți, mai că eram să-i apuc cărja lui. M'am domolit, dér mi-am ascuns sub acésta rassă négră acest gând și écă-mé pe cale de a-l vedé realizat. Am făcut legătură cu guvernul, că-l voi ajuta, ca poporul român să bea érași precum a beut și direcția propinaților să-și redobândescă căștigul pierdut. Prin acésta însă, de va bé poporul, își va arăta dragostea contra aprópelui și după spusa evangheliei tot omul din lume este aprópele nostru și cărșmacii ni sunt cei mai de-aprópe.

Așa s'a predicat și s'a lăsat afară numai numele cărșmar, și gândurile cele mai ascunse ale predicatorului au fost aceea ce v'am spus.

Ađi toate gazetele jidovesce din țără și mâne cele din Viena vor reproduce predica acestui revnitor la cărja arhierescă și se vor bucura fiul lui Israil, că 'n Sucéva, la móstele S-tului Ión, căruia un Jidov ia tăiat capul, s'a predat, că Românii să iubescă pe Jidan!

Cătă ironiă. Și aceste toate din gura unui *popă*, care a luat angajamente dela guvern, căoi altcum nu l'ar lăsa inima, déca ar fi Român și după inimă.

Acest călugăr, đise generalul *Anhorst*, dărui Indianilor plapome, dér fiind-că erau dela cei bolnavi de șarlach, perise Indianii cu sutele. Așa stă lucrul și cu predica contra rachiului. Se dedă de-a nu bea rachiu și prin acésta se strică poporului — étă darul!! Óre de ce n'a pnceput d-sa, că Englesii cu rachiu au stérpit pe Indiani, tot așa, cum se stérpesce și ađi némul românesc cu rachiu. N'a voit să pricepă, căoi „Iuda oel fără de lege n'a vrut să 'nțelegă“. A-sa se cântă în Joia cea mare séra la deniă și călugării ar trebui să scie acésta, de nu le sbóra ochii prin alte părți.

Aceste sunt facta, și despre a doua vorbeso și gazetele jidovesce și laudă pe toate strunele pe vestitul călugăr dela vechia mitropolia din Sucéva, ér toți Românii bucovineni îl blastémă, că vré să zădărnicescă truda, oa ómenii să nu mai bea rachiu. Nu degéba i-a spus administratorul: „nu te trudi cu drumurile, îți merge de minune, căoi zădărnicesci lucrurile și Nemții rid“. Prin aceste cuvinte a făcut alusiune la rivnirea lui la cărja arhierescă și la călătoriile lui la Viena, spre a dobândi aceea, ce i s'a năzărít slujind cu patriarhul din Ierusalim și pentru care lucru era așa de îngâmfat, încat s'a laudat și lui Silvestru, că este unicul, care a fost la Ierusalim și merită a fi metropolit, — par'că proști nu merg la Ierusalim.

Atât ar trebui, și apoi ne-am crede, că suntem în palatul Turcului de pe Bosfor.

Aceste sunt date spre sciință și întocmai implinire, ca să nu se găsescă încă un popă marco, care să đică administratorului, că triste sunt referințele eclesiastice din Bucovina și că tocmai popa acesta sub o éra nouă să se credă a fi lumina, căoi până acuma era odina. Drept probă am cere să răsfoescă în archiva consistorială toți aceia, cari n'au auđit și nu sciu despre densusul. Noi avem o copă și-i đicem: Dumneđeu să-l erte, că multe a mai făcut.

S'a scris la indemnul martorilor oculari.

Sucéva, 24 Iunie v. 1895.

Călătorescu.

Sciri telegrafice.

Sofia, 26 Iulie. Din totă Bulgaria sosesc telegrame în capitală, în cari se exprimă indignarea populațiunii asupra acuzărilor, ce se aduc în presa dinafară principelui și guvernului din incidentul asasinării lui Stambulow.

Sofia, 26 Iulie. Arestatul Ivanow a fost confrontat cu servitorul lui Stambulow. Acesta a recunoscut în el pe ucigașul, Atanasie Stavrow, curentat de poliția.

Petrecrei.

Petrechera de vară va arangia inteligența română din *M.-Ludoș și jur* la 4 August n. c., în pavilionul din grădina „Császár“. Venitul curat e destinat spre înfrumusețarea bisericii gr. cat. nou edificată acolo. Comitetul arangiator: Nic. Solomon, președinte.

Inteligența română din jurul *Lechinței* invită la petrecerea de vară, ce o va aranja Duminecă, la 4 August n. c. în otelul opidului „Lechința săsescă“. Venitul curat e destinat pentru școla și biserica gr. cat. din Ujfalău și Feleac. Intrarea: de persoană 1 fl., de familiă 80 cr. Inceputul la 6 óre séra.

DIVERSE.

Lupta contra șorecilor. În părțile nordice ale Boemiei s'a sporit șorecimea așa de tare, încat sunt periclitate formal sémănaturile. Numérul acestor lighióne e atât de mare, încat ou toate de pe câte o singură proprietate omórá đilnic cu de-oile de mii, totuși nu le pot da de cap. Locutorii desperați s'au adresat în urmă la ministrul de agricultură, ceréndu-i ajutorul. Ministrul a și pășit cu energie, dér în loc să le trimită vre-un regiment de liniă, li-a trimis un — bacoil. Acest bacoil curios este invenția profesorului dela academia din Greifswald, *Löffler*, care a inventat și bacoilul diferitei. Bacoilul fú dus frumos pachetat de un adjutant al veterinariei din Viena, care înmuind fărmituri de franzele în fluidul cu potca, le-a împăsciat pe locurile ocupate de șoreci. Bacoilul acesta produce mórte între șoreci prin aceea, că le causéză *tifusul*. În forma acésta ajunge lucrul acolo, că nu numai din fărmituri, dér chiar și din șoreci morți se nasce néoasul, fiind-că cei morți sunt mâncați de cei vii și așa se propagă mórtea. Tifusul pune capét șorecării înspăimântătoare.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 24 Iulie 1895.

Table with 2 columns: Item (e.g., Renta ung. de aur 4%, Oblig. ca'il. fer. ung. in aur 4 1/2%) and Price.

Cursul pieței Braşov.

Din 25 Iulie 1895.

Table with 2 columns: Item (e.g., Bancnota rom. Camp., Argint român. Camp.) and Price.

Anunţuri (insertiuni și reclame)

Suntă a se adresa subscrise, administratiunii. In casul publicării unui anunţiu mai mult de odată se face scădemântu, care crește cu câtă publicarea se face mai de multe-ori.

Administraţiunea „Gazeta Transilvaniei.”

AVIS!

Prenumeratiunile la Gazeta Transilvaniei se pot face și reînvi ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonați să binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca espedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou, să binevoiască a scrie adresa la murit și să arate și posta ultimă. Administraţ. „Gaz. Trans.”

Advertisement for Casa de bancă JACOB L. ADLER, Braşov. Includes contact info (Telefon Nr. 18, Giro-Conto) and a list of services like currency exchange and loans.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Mai 1895.

Main railway schedule table with multiple sections: Budapesta - Predeal, Ghiriş - Turda, Copsa-mică - Sibiu - Avrig - Făgăraş, Simeria (Piski) - Hunedóra, Brasov - Zărneşti, Mureş - Luduş - Bistriţa, Arad - Timişóra, Cucerdea - Oşorheiu - Regh.-săsesc, Careii-mari - Zelău, Sighişóra - Odorheiu-săcuesc.

Nota: Orele însemnate în stânga staţiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. — Numeri încaudrați cu linii mai negre însemnă orele de noapte.